

March 5, 2017

Umuna a Domingo iti Cuaresma: Panangpili iti Tudingtayo

Daan a Tulag: Jeremias 1:4-10

Baro a Tulag: Mateo 16:21-23

Pannkailawlawag dagiti Teksto

Ti libro ni Jeremias isut' maipapan iti maysa a propeta a siammo la unay iti ayabna manipud iti Apo nga agbalin a propeta. Gapu ta kasta, inwaragawagna ti sao nga inted ti Dios kenkuana. Nangrugi a nagipadto ni Jeremias iti naud-udi a kagudua ti panagturay ni Ari Josias (640-609 BCE) a nagtuloy iti panagari ni Jehoiakim (609-598), Jehoiakin (598-597), ken Sedekias (597-586). Daytoy ti nadidigra ken nadawel a panawen idi naipakaammon ti pannakadusa dagiti amin a nasion agraman ti Juda.

Saritaen ti Jeremias 4-10 dagiti pasamak iti pannakaayab ni Jeremias. Kadagiti umuna a binatog, nalawag nga insawang ti Dios ti panggepna para ken Jeremias uray idi adda pay la iti uneg ti tian ti inana kas naipakita iti sinaona iti propeta: "Sakbay a binukelka, ammokan." Daytoy ti mangipasimudaag a nagbalin ni Jeremias a pili ti Dios. Gapu ngarud ta kasta impasin ken inkonsagrang ti Dios ni Jeremias, ket tinudinganna daytoy a mammadto, kayatna a sawen, "maysa a naayaban" nga agbalin a pannakangiawat ti Dios kadagiti nasion agraman ti Juda. Ngem nagpambar ni Jeremias. Kinunana a dina kabaelan ti agbalin a propeta gapu iti kinaubingna. Ngem saan a pinatgan ti Dios. Saan a ti kinaubing ti makalapped iti maysa a tao no ayaban ti Dios. Ited ti Dios dagiti kasapulan ken ti kabaelan kadagiti maibaon. Gapuna a ti "Dika agbuteng, addaak kenka," kuna ti Apo ket kari ti Dios iti agtultuloy a kaadana a mangpunas iti buteng ken danag ti propeta. Saan nga inkari ti Dios ken Jeremias a saan a di mairurumen wenno mabalud wenno di maan-ano. Umanayen ti agtultuloy a kaadda ti Dios a mangpabileg ken mangpatured iti propeta nga agtuloy iti nakaayabanna aniaman dagiti pasamak nga agur-uray kenkuana iti masanguanan. Kamaudiananna, inted ti Dios dagiti uppat a pares a balikas a mangibaga iti trabahuen ni Jeremias. Ti umuna a pares kunana, "agparut" ken "agrakrak," "agdadael" ken "agpamek." Negatibo dagitoy a balikas a mangipakita iti kinapudno a ni Jeremias propeta ti pannusa. Ipakaammo ni Jeremias ti nalidem ken nakabutbuteng a padto ti panangukom a mangpasardeng kadagiti agturay a napno dagiti dagiti panagturayda kadagiti panangirurumen ken kaawan hustisia. Positibo ti maudi pares, "agbangon" ken "agmula". Nalawag nga ipasimudaagna a maysa met a propeta ti panagtarimaan ni Jeremias. Manipud kadagiti narebba ken nadadael, tumpuar ti maysa a naan-anay a baro a komunidad ti maysa a napabaro ken nadalusan ken napakawan a tattao ti Dios. Kanayon a nagkadua a paset ti mensahe ni Jeremias. Pannakaukom ken pannakaispal, pannakadusa ken namnama, pannakadadael ken pannakapabaro/pannakaisubli. Daytoy a wagas ti kanayon a masurot tunggal iwaragawag ti sao ti Dios.

Ti Ebanghelio kas insurat ni Mateo, ti kangrunaan a panggepna ket isu ti panangipanekekna a ni Cristo ti Mesias-da kas naipadto iti Daan a Tulag. Ni Mateo a ti kaipapanan ti naganna ket "Sagut ti Apo," maysa nga agsingsingir iti buis a nangpanaw iti daytoy a trabahona tapno surotenna ni Jesus. Idiay Marcos ken Lucas, naawagan iti sabali pay a naganna, Levi.

Iti teksto iti Mateo 16:21-23, saritaenna ti panangipadto ni Jesus iti umay a panagsagaba ken ipapatayna iti ima dagiti panglakayen ti Jerusalem, kangatuan a padi ken mangisursuro iti linteg. Isagsaganaan ni Jesus dagiti adalanna para kadagiti umay a pagteng/pasamak iti biagna. Tinubngar ni Pedro ni Jesus gapu kadagiti sinaona, gapuna a pinagungtan met ni Jesus ni Pedro ket inawaganna pay daytoy iti "Satanas" gapu ta laplapdanna ti pagayatan daydiay nangibaon

kenkuana ken gapu ta awan ti Dios iti panunotna no di dagiti banag a natawan.

Ited dagiti tekstotayo ti panunot a ti panangtungpal iti naituding a maipaay kadatayo ket mangrugi iti panagtulnog, ti siayat a panangaramid kadagiti trabaho a nangikeddeng ti pagnguduan ti kalat ti daliasattayo. Adda met la ketdi dagiti kanito/tiempo nga uray dagiti napudno a kaduatayo ket dida maupuotan ti mangitakder ken agsao para kadagiti banag ditoy lubong, dagiti tagipatgen ken wagas daytoy a panawen, dagiti kadawyan a pagduyosan toy lubong para iti namaterialan a balligi, pagsaadan, sanikua ken ti panangliklik iti sakripiso ken panangbaybay-a kadagiti nangnangruna iti pannakaayab nga adalan – propeta. Ditoy a tubngarennatayo ni Jesus gapu iti pannakatnagtayo kadagiti “sinasatanas” a banag saan ket a para kadagiti banag ti Dios. Gapuna a kasapulantayo ti kanayon a maidalan a sipapanunot iti kari a naited kadagidiay inayaban ti Dios a maipaay iti agtultuloy ti makapabileg a kaaddana kas akseptarentayo ti napili a naituding kadatayo.

TARABAY PARA KADGITI MANGISURO

Iti iseserrekna iti Jerusalem bimmaddeken ni Jesus iti pungto ti panangtungpalna iti naituding kenkuana. Iti panangtaliaw iti napalabas tunggal addangna ket naigagara nga aramid ti wayawayana a simmungbat kadagiti karit a naibato iti dalanna. Ngem daytoy met ti kanito a naamirisna a naiturong iti daytoy a dalan klas mayalubog iti panggep nga insagana ti Dios a maipaay kenkuana manipud pay idi punganay. Immuna nga inkasaba ni Jesus ti asidegen a pannakaipasdek ti panagturay ti Dios ditoy daga, pannakaagas dagiti masakit, pannakapapanaw dagiti demonio, pannakaliwliwa dagiti agladladingit ken pannakakarit dagiti agturay. Naud-udi a nagsao maipapan iti yaadanin ti panagsagaba ken ipapatayna. Saanen a makapagsanud gapu ta dayta ti naituding kenkuana.

Saan a maitunos iti wagas ti Dios iti panangpanunot a kasla maysa nga actor ni Jesus a nangsurat laeng iti adda a naisurat iti istoria nga impaima kenkuana ti nakuspag a Dios. Itrabaho ti Dios ti planona a saan a masalungasing ti natawan a wayawaya no di ket paspasayaatenna daytoy. Ti isusuko iti pagayatan ti Dios (“saan a ti pagayatakno di ket ti pagayatam ti matungpal”) saan a naipapilit ken Jesus no di ket timmaud manipud iti sikakararag a pannakibalubalna iti Dios. Ti kararagna “ilisinak iti daytoy a kopa” ket maysa a nakayebkasan ti wayawaya a di agtulnog weno agtungpal iti pagayatan ti Dios. Iti kamaudianan, insukona a naan-anay ti bagina iti Dios. Ti tuding isu ti panagsabet ti personal a wayawaya ken ti nakaayaban a trabaho (vacation calling) daytoy ti dalan ti natungpal a natawan a panagbiag iti aywan ti Dios. Naturposen ni Jesus a naan-anay ti daliasatna ket aw-awisenna ti tunggal maysa kadatayo a sumurot kenkuana. Naaramid dagiti tattao ken amin a parsua para iti wayawaya. Daytoy ti desinio ti Dios para iti sangaparsuaan. Imbaon ti Dios ni Jesus a mangipakita kadatayo ti dalan ti wayawaya nga agturong iti kamaudianan a panggepna para kadatayo. Trabaho ti Dios ti mangpadas iti wayawayatayo tapno aramatentayo daytoy a maibasar iti panggep ti Dios, ket ngarud malapdan ti pannakatungpaltayo iti nakaitudingantayo. Ti saantay a pannakatungpal iti pudno a naituding kadatayo ket mailadawan iti pannakaipuruak iti impierno.

Iti sabali a bangir, pilientayo ti tudingtayo; iti sabali pay, agtulnogtayo iti daytoy. Ngem ti panangawat iti tuding saan a basta maileppas weno maaramid iti rugrugi pay la ti pupuot weno panunot ti maysa a tao. Kas ken Jesus mangrugi ti pannakabigbig iti nakayanakan a wayawaya ken ti pannakaammo iti naasi a pagayatan ti Dios para iti biagtayo. Ti baniagatayo iti biag ken iti pammati agrang-ay babaen kadagiti desisiontayo a no sadino nga agkadua ti wayawaya ken panangisuko iti biag iti Dios.

I. Objectives:

Kalpasan ti panagadal, dagiti agadal ket manamna nga:

1. Mailawlawag, maicompara, ken mapagdasig ti kaipapanan ti pannakaayab ken pakaikarian.
2. Mailadawan ken maicompara no kasano a ni Jeremias ken Jesus ket inayaban ti Dios.
3. Maamiris ti panpanunot ken rikrikna ni Jesus idi pinilina ti nagtulnog iti Apo.
4. Maipakita dagiti banbanag nga aramiden ti maysa a tao a mayannatop iti pagayatan ti Dios ken iti pagtungpalanna.

- II. **Concept:** “Ti pagayatan ti Dios isu ti nagtungpalanna. No pilientayo ti sumurot kes Jesus, isunto ti pagtungpalantayo.”

Materials: Biblia (NRSV), audio equipment (MP3 player or laptop with speakers), “I’m Letting Go” MP3 or video downloaded from the internet, I’m Letting Go lyrics print out, Venn diagram, small colored cards, markers, masking tape, pens and journals/notebooks

III. Learning Experiences

A. Opening Worship

1. Maysa kadagiti agadal ti mangidalan ti kararag.
2. Maysa kadagiti agadal iti mangbasa ti Jeremias 1: 4, 5
3. Iwaras ti lyrico ti kanta nga **“I’m Letting Go”** ket patukaren ti mamindua. Iti umuna nga panangipatukar pagtalnaen dagiti agadal ket denggenda a nalaing ti kanta ket ti maikadua a panangipatukar mabalindan nga makikanta. (YouTube source link: <https://www.youtube.com/watch?v=8A-2jhdN0Vc> “I’m Letting Go” (Francesca Battistelli, My Paper Heart, 2008))

I’m Letting Go

My heart beats, standing on the edge
But my feet have finally left the ledge
Like an acrobat, there's no turning back

Chorus

I'm letting go of the life I planned for me, and my dreams
Losing control of my destiny
Feels like I'm falling and that's what it's like to believe
So I'm letting go

This is a giant leap of faith,
Trusting and trying to embrace
The fear of the unknown, beyond my comfort zone [Chorus]

Giving in to your gravity,
Knowing You are holding me I'm not afraid
Feels like I'm falling and that's what it's like to believe
Feels like I'm falling and this is the life for me [Chorus]

B. Getting Ready

1. Saludsuden manipud iti dua wenno tallo kadagiti agadal no ania dagiti rason no apay nga ti nangisurat ti kanta ket marigatan a mangipatungpal kadagiti bukodna a plano.

2. (Ibaga kadagiti agadal): Amintayo ket adda pasetna nga masapul nga aramiden iti storya nga ibagbaga ti Dios. Tapno maaramid tayo dagiti paset tayo, masapul ngarud nga iwaksitay dagiti bukod tayo a plano ket pillien a tungpalen iti pagayatan ti Dios. No pillientayo ti mangtungpal iti Dios ken sumurot kenni Jesus, addan nga ipatpatungpaltayon daydiay inted ti Dios nga pagtungpalan tayo. Ita, kitaen tayo man dagiti dua nga tao ti Biblia nga nagtungpal iti naisangsangayan a pannakaayabda manipud iti Dios.

C. Learning Time

1. Pagsuraten dagiti agadal kadagiti balikas wenno balbalikas a mayannatup kadagiti termino nga “**pannakaayab**” ken “**pagtungpalan**” babaen ti panangusar ti Venn diagram. Pagdrawingen dagiti agadal kadagiti ladawan nga mangipatarus ti pagpadaan ken pagsabalian ti pannakaayab ken pagtungpalan. Isurat dagiti pagpadan dagiti dua a termino kadagiti nagsabat nga nagtimbukel ket dagiti nagdumaaan isurat kadagiti dua nga nagsina nga nagtimbukel.

2. (Ibaga kadagiti agadal): Ti “**pannakaayab**” ket agtaud iti Dios. Isuna ti mangayab kadagiti tattaona. Ti “**pagtungpalan**” ket inton dagiti tattao ti Dios ket agrespondeda iti ayab ti Dios. Kasapulan nga maamuantayo nga ti Dios ket saan nga dictador agsipud ta saanna ipilit ti kayatna para kadagiti tattao. Ayaayabannatayo ngem adda kadayatayo no sumurot tayo. Kitaentayo ngarud ita ti biag ti dua a naayaban ket adalen no kasano nga nagrespondeda idi inayaban ida ti Dios.

3. Ipabasa kadagiti agadal iti Jeremias 1:4-10 ken Mateo 16:21-23. Ikkan dagiti agdal ti naan-anay nga tiempo iti panangbasa kadagiti dua a sitas kalpasanna mangdutok ti dua nga mangibasa iti napigsa. Maysa ti mangbasa ti **Jeremias 1:4-10** ket maysa ti mangbasa ti **Mateo 16:21-23**.

D. Deepening Activity/Sharing Time

Bingayen iti tallo nga agrupo dagiti agadal ket pagiinnadalen ida babaen kadagiti sumagmamano a saludsod:

1. Ania daydiay nagustuan a wagas ti Dios iti panangayabna ken Jeremias?
2. Ania daydiay saanmo a nagustuan a wagas ti Dios iti panangayabna ken Jesus?
3. Ania ti rason no apay a nalaglag-an ti pannakaayab ni Jeremias compara ken Jesus?

E. Discovering the Biblical Truth

1. (**Saludsod para kadagiti agadal**): Ibaga kadagiti agadal nga isuratda dagiti sungbatda iti kuadrado a papel sada ipegket iti sanguanan.

Ania dagiti karkari ti Dios kenni Jeremias idi inayaban isuna ti Dios nga agbalin nga propeta iti adu a pagilian?

Ania iti paset ni Jeremias kas propeta iti adu pagilian?

Ania ti masapul a paglasatan ni Jesus tapno matungpalna ti nangayaban ti Dios kenkuana?

Ania ti maadal tayo maipanggep ti natao-an nga ugali maibasar ti biag ni Jeremias ken ti panagresponde ni Jesus ti pannakaayabna?

2. Manipud kadagitoy nga saludsod ipasurat kadagiti agadal dagiti sungbatda iti kudrado papel kalpasanna asistaran ida nga mangipegket iti sanguanan tapno maiurnos segun kadagiti sumanganad a tema.

Ania ti ayab ti Dios?

Ania ti commitment dagiti inayaban ti Dios?

Ania dagiti rason apay a ti tao ket sumurot wenno tumallikod ti ayab ti Dios?

3. (Ibaga kadagiti agadal): Naayaban tayo a mangbendisyon kadagiti pagilian babaen ti ayat ken pammakawan ti Dios babaen kenni Jesu Cristo. Aniaman dagit kasaad tayo, tarigagayan ti Dios nga mausar tayo tapno maamuan dagiti adu a tattao maipanggep kenkuana. Ti Dios ikarina nga pabilgennatayo tapno matungpaltayo ti nakaayabantayo kas inaramidna kada Jeremias keni Jesus. Datayo ayan ti decision no suroten wenno talikudan tayo daydiay ayab ti Dios iti biagtayo. No tallikudan tayo, mapukaw tayo daydiay biag nga awan pagkuranganna. No suroten tayo ti ayab ti Dios, maragpattayo diay ited ti Dios nga pagtungpalantayo. Dagiti adda nga rigat iti panangsurot ti nangayaban ti Dios kadatayo ket pasetna amin dagitoy ngem ni Jesus koma ti kitaen ken tibker tayo. Ta uray isuna ket tinarigagayanna ng “lumabas koma kenkuana ti kopa” ngem pinilina nga suroten ti pagayatan ti Dios.

4. (Saludsuden): Ania ngata ti napasamak kenni Jesus no tinalikudanna ti pannakaayabna?

5. Ibaga kadagiti agadal: Adda dagiti punto iti biagtayo nga ag-wentayo nga dagus iti panangayab ti Dios kadatayo. Ti panangsurot ti nangayaban ti Dios kadatayo ket maiyarig ti maysa nga atiddog a panagdaliasat, kasapulan ti anus kas iti panaganus nga impakita ni Jesus kadatayo. Kasapulan nga maamuan tayo a ni Jesus ket saanna nga inlibak nga adda struggle na iti isusurot ti nangayaban ti Dios ket kasta tayo met koma. Babaen ti pammabileg ti Espiritu Santo ken ti tarigagay tayo nga agtulnog ti Dios, mabalinantayo nga iwaksi dagiti pagduaduaan ken pagbutbutngan tapno masurot tayo iti nangayaban ti Dios ken maragpattayo daydiay napintas nga pagtungpalan nga ited ti Dios kadatayo.

F. Applying the Biblical Truth

Ikkann dagiti agadal ti naan-anay a tiempo nga mangpanunot kadagitoy:

1. Panunoten no ania diay banag nga adda kenka nga pangay-ayaban ti Dios kenka..

2. Ania ti pakalakaan ken pakarigatan nga mangtungpal ti ayab ti Dios?

3. Ania dagiti addang nga suroten a pangrugian ti panangtungpal ti ayab ti Dios iti biagmo? (Ipasurat kadagiti agadal dagiti sungbatda kadagiti journalda.)

G. Closing Worship

1. **Offering:** Patakderen ti maysa kadagiti nagadal ket ibasana ti insuratna iti journalna. Kalpasanna kolectaen dagiti sasagut kabayatan nga makankanta jay kanta nga “I’m Letting Go”.
2. **Prayer:** Pagkinnaragen dagiti nagadal ti maysa ken maysa kalpasanna mangted kadagiti balbalikas a pammatibker ti pammatida.

Marso 12, 2017

Maikadua a Domingo iti Cuaresma: Adipen a Mesias

Daan a Tulag: Isaias 53:4-6

Baro a Tulag: Marcos 10:42-45

Pannakailawlawag dagiti Teksto

Ti Isaias ti libro a mangiparang iti rukod ti panangukom ken panangisalakan ti Dios. Ti Dios “ti Nasantuan a Dios ti Israel” ti mangdusa kadagiti rebelde a tattao (1:2) ngem isu met laeng ti mangisalakan kadakuada. Bulag ken tuleng unay ti nasion nga Israel kadagiti bilin ti Dios nangruna kadagiti pakaseknan iti hustisia iti kagimongan ken kadagiti pagrebbengan iti kaarruba. Gapu amin kadagitoy, napadasanda ti nakas-ang a panangukom ti Dios. Kaskasdi, kinaasian ti Dios dagiti tattaona ket inalawna ida manipud kadagiti napolitikaan ken naespirituan a pannakairurumen. Ti panakaisublida ket kas maysa a baro nga exodus kas subboten ken alawenna ida. Addanto talna ken talged iti daytoy nga aldaw inton bumaba ti maysa nga ari manipud iti linia ni David nga agturayto a sililinteg, saanton nga irurumen dagiti agturay dagiti tattao ti Dios ket agbalinto ti Jerusalem a “Siudad ti Apo” (32:1-2; 60:14). Ken ni Isaias ken dagiti dadduma a propeta, ti kapia isu daytoy: inton maited ti hustisia kadagiti napanglaw ken mairurumen ket madusa ken madadael dagiti nadangkes (1:10-17).

Paset/nayon ti maikadua a libro ti Isaias (Second Isaiah) ti Kapitulo 53, “Ti Libro ti Liwliwa” a pakaamuantayo maipapan kadagiti panagsagaba ken rag-o ti nalinteg nag adipen ti Apo. Ibagi ti bersikulo 4-6 maipapan iti nalinteg nga adipen ti Dios isu a nagsagaba gapu iti basol ken sakit dagiti nagserbianna a tattao. Mabasatayo ditoy nga idinto a dagiti tattao koma, ti ketdi nalinteg nga adipen ti Dios ti nangipakita a nakipagrikna kadagiti tattao iti panagsagabada ket mabalinna nga aramiden ti amin para kadakuada. Ti bersikulo 4 nga inadaw ni Mateo iti Mateo 8:17, kayatna a sawen dagiti sakit a pinataud ti sibabasol a panagbiag. Kaaduan kadagiti tattao ti namati a dinusa ti Dios ti tao gapu met la iti bukodna a basol. Binaliwan ti propeta daytoy a pammati dagiti tattao. Ti nalinteg a tao ti Dios inawitna amin dagiti nasaem a bunga ti kinamanagbasol dagiti tao tapno madalusanda kadagita a basol ket pakawanen ken isubli ida ti Dios. Wen, umay met ti panagsagaba a rebbeng koma a lak-amen ken ibturan dagiti sabali a tattao. Makitatayo ditoy ti kaipapanan/anag ti agbalin a pudno a Mesias nga imbaon ti Apo. Ti Mesias ti mangispal saan a babaen ti panangaramatna iti bileg ken pannakabalin ngem iti sibubulos nga espiritu, kabaelan ken ayat nga agsagaba para kadagiti tattaona. Ti pudno a Mesias, maysa a mangispal kadagiti tattaona kas maysa nga agsagsagaba nga adipen, saan ket a kas managparmek, mannakabalin ken nadangkok nga agturay.

Ti teksto iti Marcos 10:42-45 sawenna no kasano a binaliktad ni Jesus dagiti tagipatgen (values) daytoy a lubong. Gapuna nga ibagbaga ni Jesus kadagiti adalanna a ti panagbalin a disipulo, kasapulan a maaddaan iti kababalin a napakumbaba ken siayat nga agserbi. Ti bersikulo 45 ti kangrunaan ta ditoy nga inyam-ammo ni Jesus ti bagina a kas maysa nga agsagsagaba nga adipen iti lubong – immay nga agserbi saan ket a paserbian. Maysa nga adipen a siayat nga agsagaba ken matay para iti pannakasubbot ti lubong a kas iti inlawlawag ni Isaias iti librona. Irepresentar daytoy ti radikal a pannakabaliktad dagiti , agdama a sistema (wagas) iti daan a Greco-Roman civilization a ti panagtarigagay iti bileg, kinabaknang, secular a pannakaammo,

gundaway/prebilihiyo a para kadagiti nangatot' saadna, nabaknang ken nangangato iti adalna (elitista) ti agbalin a kangrunaan a tagipatgen, itandudo ken ilaban uray isut' pakatayan. Daytoy met ti gapuna no apay nga adda rikna ti panagamak ken panagduadua dagiti makangngeg kadagiti panursurona, panursuro a pudno a mangbaliktad kadagiti tagipatgen ti lubong. Agbibbiag ni Jesus a mismo iti daytoy a panursuro, naan-anay a kinapakumbaba ken nadalus a panagserbi kadagiti kababassitan, dagiti maudi ken dagiti napukaw. Panggep dagitoy a bersikulo ti manglawag ken mangbalbaliw kadagiti bukodtayo a panirigan iti biag ken dagiti tagipatgentayo iti biag, no namnamaentayo ti agbalin nga adalanna ni Jesus.

Tarabay Para Kadagiti Agisuro

Nakairuamantayon nga aw-awagan nga Ari ni Jesus kadagiti ritual ken kararagtayo. Ipaay dagiti himno ken kararagtayo dagiti agkakangato a titulo. Laglagipentayo a naminsan laeng a naawagan iti Ari idi pinarparigat dagiti Romano ngem saan a tapno pudno a dayawenda ngem pananglaisda Kenkuana. Kabayatan ti ministeriona, inawagan dagiti adalanna iti rabii wenno maestro. Ti gapuna, inawatda ni Jesus kas maysa a mangisuro kadakuada iti dalan saan ket a mangituray kadakuada. Kalpasan ti pannagungar rinugianen dagiti adalan nga inawagan ni Jesus iti Apo, ti titulo ti Dios iti Biblia dagiti Hebrew (Daan a Tulag), ken kas met la iti titulo ti Emperador a Romano. Ury iti dayta a tiempo ti balikas nga "Apo" ken "Ari" awan ti nagpadaanda. Ti titulo nga Apo a naipaay ken Jesus ipasimudaagna ti kinapudno ken panagtulnogda ken Jesus laeng, saan nga iti uray ania a dios uray pay iti Emperador. Idi panawen a nairaman ti Iglesia iti Roman Empire, isut' pannakaited ti nagan/titulo/saad a prinsipie kadagiti obispo. Ditoyen a tiempo a nairugi ti panangiladawan ti Iglesia ken Jesus kas kadagiti ari ken ken agturay ti Emperio. Pudno met ketdi a tinulad ti Iglesia ti Israel idi nagbalinen ti Israel a pagarian nga awan ti nakaidumaanna kadagiti dadduma a pagarian iti aglawlawna. Laglagipentayo a Cristiano ita a tiempo a kinaykayat ni Jesus ti maibilang nga adipen: adipen ti Dios nga imbaon ti Dios nga agserbi kadagiti tao nga agbibbiag a kasla pagpigadan ti kagimongan.

I. Objectives:

Kalpasan ti panagadal, dagiti agtutubo ket manamnam nga:

1. Mailadawanda no kasano nga inaramid ni Jesus ti panagserbi ti maysa a mangidaulo.
2. Mapagpadada a ti mangidaulo babaen ti panagbalin nga adipen ni Jesus ket awan dumana iti nakristanuan a panagserbi ken panagsaksi.
3. Mailawlawagda ti resulta ti panagserbida kadagiti makipagsagaba kadakuada.
4. Maawatanda a ni Jesus ket tinarigagagayanna ti agbalin nga adipen ngem ti agbalin nga ari wenno apo.
5. Sisasagana nga makipagsagaba ken Jesus kas pinilina ti agbalian nga agsagaba nga messias iti panagsaksi ken panagserbi.

II. Concept:

Kas adipen a messias, ni Jesus nagserbi kadagiti agsagsagaba. Ket kas resulta nakipagsagaba met isuna kadagiti agsgsagagaba. Ket no agserbi tayo kadagiti tattao agsagsagaba, uray datayo ket agsagabatayo met.

Materials:

- Biblia (NRSV),
- Dagiti simbolo iti altar nga mangibagi ti mangidaulo iti pamilya, comunidad, iglesia, pagilian. (e.g., Dad/Mom mug, ladawan ti barangay hall, stole ti pastor, flag)
- Papel, ballpen ken lapis.

III. Learning Experiences

A. Opening Worship

1. Sakbay ti klase, kasapulan nga ti mangsuro ket ikabilna iti altar dagiti simbolo ti mangidaulo iti pamilya, comunidad ken ti pagilian.

2. Mangayab ti maysa kadagiti agadal ti mangbasa ti Marcos 10:45 kas bersikulo nga pangisentroan ti adal.

3. Rugian ti panagadal babaen ti kararag.

“Mannakablin ken agannayon nga Dios ti ayat, agyamankami iti daytoy nga baro nga aldaw. Agayamankami kadagiti pangulo kadagiti pagtaengan, comunidad, iglesia ken iti pagilianmi kasta met nga agyamankami iti daytoy nga panagiinnadalmi, tulungannakami tapno maawaatanmi pay ti naun-uneg ti panagidaulo a napakuyogan ti panagsagaba. Suruannakami tapno agbalin masurotmi ni Apomi a Hesu-Kristo. Iti nagan ni Hesus. Amen.

4. Kantaen: **“Make Me a Servant”**

Make me a servant, humble and meek

Lord, let me lift up those who are weak

And may the prayer of my heart always be

Make me a servant, make me a servant,

Make me a servant today.

B. Getting Ready

1. Ipakita kadagiti agadal dagiti simbolo nga adda iti altar.

2. Saludsod:

- Sinno dagiti tattao nga umuna nga mapanunuty no makitayo dagiti simbolo iti altar?
- Ania dagiti mamagabalin kadakuada nga nasayaat kadagiti aramidda?

(Salusoden dagitoy nga saludsod iti lima wenno innem manipud kadagiti agadal.)

3. Ibag: Ita, kitaen tayo man dagiti kasapulan a galad ti maysa a mangidaulo.

C. Learning Time

1. Maay-ayam: Back to Back Game

Agkita ti agbuluntaryo nga a mangidaulo.

Daytoy ay-ayam ket irugi ti dua nga tao nga agtinnalikod nga nakatugaw sada agtakder nga nakadiretso ket masapul nga saanda nga usaren dagiti imada. Tunggal maaramidda nga awan kamalina, agnayon ti maysa nga player inggana mapinda amin nga agadal.

2. Kayat a sawen ti ay-ayam:

Daytoy nga ay-ayam ket ipakitana ti maaramidan ti pangamaymaysa nga agrabaho. Saan a nalaka nga aramiden ti tumakder nga nakadiretso nakarkaro no agmaymaysa, kasapulan ti dua tapno maaramid daytoy. Daytoy ket ipakitana a ti maysa a mangidaulo ket masapul a makipagmaymaysa kadagiti idauluanna tapno tapno maaramid ti maysa a trabaho, ket no maminasan kasapulanna ti pannakipagsagaba kadagiti idauluan.

D. Deepening Activity/ Sharing Time

1. **Ilawlawag:**

- Ti mangidaulo ket masapul a siduduyos a makipagsagaba kadagiti idauluanna.

2. **Saludsuden:**

- Ania ti nagdumaan ti boss ken mangidaulo? Mangpatakder ti dua wenno tallo manipud kadagiti agadal a mangsungbat iti saludsod.

3. **Ilawlawag:**

- Ti mangidaulo ket agserbi. Kitaentayo no kasano ti panangidalo ni Jesus.

4. Ipabasa manipud iti maysa kadagiti agadal ti sitas nga Isaiah 53:4-6 ken mangdutok met ti maysa a mangbasa Marcos 10:42-45. Ibag kadagiti agadal nga isurat dagiti banbanag nga naglasatan ninJesus iti panagserbina a kas meessias.

E. Discovering the Biblical Truth

1. Guduaen dagiti agadal ti dua a grupo tapno i-discuss da dagitoy sumaganad a salsaludsod:

- Kasano nga iladawan daytoy a lubong ti panangidaulo?
- Kasano nga iladawan ti Dios ti panangidaulo?
- Panunoten dagiti tiempo nga inaramidmo ti pasetmo kas mangidaulo babaen ti umiso a wagas. Ania dagidiay banbanag nga nangpalaka ken nangparigat?

2. Ilawlawag:

Ti messias ket isu daydiay tao mangisalakan babaen ti saan a panangaramat ti bileg wenno pigsa no di ket sidadaan nga nagsagaba para iti kaaaduan. Ti pudno a messias isu daydiay mangisalakan kadagiti tao kas nagsagaba nga adipen saan a kas ti maingel mannakiguabat wenno naturay a mangidaulo. Ni Jesus ket imbilangna nga tagabu kadagiti amin a tao. Siduduyos a naglasat iti adu a kita ti panagsagaba tapno laeng makapagserbi kadagiti adu a tao.

F. Applying the Biblical Truth

1. **Isingasing:** Agpanunot ti ministreyo ti iglesia a mabalin a pagserbian.
2. **Saludsuden:** Ania dagiti mabalin a pakarigatan a mapaglasatam iti pangaserbim iti ministryo a pinilim? Ania a kita ti suporta ti kasapulam ken pagapuanna?
3. Ipasurat kadagiti agadal dagiti sungbatda iti papel sada ipasa iti mangisuro kadakuada. Basaen dagiti sungbat dagiti nagadal ket kitaen no ania ti maibagay a kita ti ministeryo ti pangipanan kadakuada tapno masanayda ti panangidaulo a napakuyugan ti panagsagaba kasta met a saludsuden no ania dagiti suporta a kasapulanada.

G. Closing Worship

1. Guduaen ti klase ti uppat a grupo ket ikkan ti tunggal grupo ti saggaysa a simbolo nga adda iti altar. Tunggal grupo ket ikararaganna ti simbolo nga adda kaniiana. Ikararagan ti mangisuro dagiti nagadal tapno tanggal maysa koma kadakuada ket siduduyos nga umaddang iti panangidaulo ken panagserbi iti iglesia.

2. Pangserra a kanta: **“Faith in the Service of the People” (#306 HOFJ)**

Refrain:

Faith in the service of the people, faith in the service of the poor
This is our response to the call of God, faith in the service of the poor

Peasants of the field have a vision, of land that is rich and free
They till the land from the dawn to setting sun. Yet they remain to be poor

Workers of the cities have a vision, of decent job and decent pay
They have to work hard like the cogs of machine, yet they remain to be poor

Squatters of the cities have the vision, of decent homes to stay
They build their shanties on the sides of the streets, only to be torn down in dismay

Tribal of the mountains have the vision, of land that is rich and free
They work they struggle they protect the land, from the greed of powers that be

Students and the young have a vision, of a future that's bright and free
They work study Learn the lessons of the past, And not to repeat history

People of the church have a vision, of kingdom of God on earth
A Kingdom of justice righteousness and peace, a Kingdom of caring, faith and love.

March 19, 2017

Maikatlo a Domingo ti Cuaresma: Kinapudno iti Dios

Daan a Tulag: Ruth 16-17

Baro a Tulag: Lucas 7:1-10

Pannakailawlawag dagiti Teksto

Ipaganetget ti libro ni Ruth ti kinapateg ti napudno nga ayat iti natawan a panagkakadua kadagiti tattao ti Dios. Ipampamaysa ti nagsurat ti di agbalaliw ken sibubulos a panagayat ni Ruth ken ni Naomi ken ti kinamanangaasi ni Boas kadagitoy dua a balo. Saritaen ti teksto ti naan-anay a panagayat ken kinapudno ni Ruth uray pagaw-awiden ni Naomi daytoy idia ilina a Moab. Makapasiddaaw ta ti mangiparparang a silalawag iti ayat ti Dios ket maysa a Moabita, maysa a saan a Judio, saan nga Israelita. Nupay kasta, ti naan-anay a panagayatna iti maysa a familia nga Israelita a nakaikamanganna ken ti kinapudnona iti katuganganna a balo isut' nagbalin a markana tapno agbalin a kasla pudno nga anak a babai ti Israel ket maikari a kameng ti puli ni David. Iparangarang daytoy ti kinapudno a ti pannakairaman iti yuumay ti panagturay ti Dios, madesider saan nga iti dara ken pannakayanak no ti iti pannakaitunos ti biag ti maysa a tao iti pagayatan ti Dios babaen ti "panagtulnog nga agtaud iti pammati" (Romans 1:5). Daytoy a kita ti kinapudno ket maysa met a kababalin a dawaten kadagiti mayat a sumurot ken Apo Jesus, kas maymaysa a surotenda ket tungpalenda a kanayon dagiti panursurona.

Iparang ti Ebanghelio kas insurat ni Lucas dagiti aramid ken panursuro ni Jesus a napateg unay iti pannakaawat iti wagas ti pannakaisalakan. Naan-anay ti saklawenna manipud iti pannakayanak ni Cristo agingga iti yuulina. Nasayaat ti pannakaurnosna ket maibagay nga agpada kadagiti Judio ken Hentil. Naisurat a mangpabileg kadagiti namati ket sungbatanna dagiti atake dagiti saan a namati. Kayat ni Lucas nga ipakita a ti lugar dagiti Cristiano a Hentil iti pagturayan ti Dios ket maibasar kadagiti panursuro ni Jesus. Inanamongan ni Lucas ti pannakaikasaba ti Ebanghelio iti amin a lubong.

Istoriaen met ti Lucas 7:1-10 maipapan iti pammati ti maysa a kapitan a nakaagasan ti masakit unay nga adipenna. Gapu ta mabain ken sipapakumbaba a pinanunotna a saan a maikari a makirupan-rupa ken Jesus gapu iti kinamanagbasolna, imbaonna lattan dagiti dadduma nga adipenna a mangibaga a ngannganin matay ti napateg nga adipenna gapu iti nakaro a sakit ngem maimbagan no isut' sawen ni Jesus. Daytoy a kita ti pammati ken ti di magaraw a panagtalek iti bilegna a mangagas ti namagsiddaaw ken Jesus ket inagasanna ti masakit nga adipenna.

Dagitoy a paset ti istoria iti Biblia itedda kadatayo dagiti taldiap no kasano a sumungbat ti Dios kadagiti di agbalaliw a panagtalek ken kinapudno uray pay kadagiti maibilang a makaupay a pasamak iti aglawlawtayo. Ited koma dagitoy nga istoria iti Biblia ti ad adu pay a pammatibker iti inaldaw a nakristianuan nga aramidtayo. Agbalintay koma a napudno iti Dios babaen ti panangyeg ken pannangipakita iti naayat a pannakikaduatayo iti Dios babaen ti panangbiag ken pannakilangentayo iti maysa ken maysa.

Tarabay Para Kadagiti Mangisuro

Pinasingkedan ni Jesus ti Biblia dagiti Hebrew (Old Testament) maipapan iti kadaklan a bilin: "Ayatem ti Apo a Diosmo iti amin a pusom ken iti amin a kararwam ken iti amin a kabaalam" (Deut. 6:5). Ti balikas a linteg ket Torah iti Hebrew, a ti kangrunaan a kaipapananna ket "Panursuro." Iti daytoy a pannakaawat, ti panagayat iti Dios ad-adda a maysa a panursuro saan a maysa a linteg

gapu ta iti praktika, saan a maibilin ti ayat no di ketdi masursuro. Ngem dina met la ketdi a punasen ti kinapudno a ti pudno ken agnanayon a basaran ti kinapudno (loyalty) ket ayat.

Nalawag iti daytoy a panunot a mabalin a gatangen wenno maipapilit ti kinapudno (loyalty). Ngem saan a tarigagayan ti Dios ti loyalty nagatang man wenno naipapilit gapu ta ti loyalty a maikari a kas daton iti Dios ket saan a namantsaan iti kabukbukodan nga interes wenno pagimbagan. Ti pudno a kinapudno a maipaay iti Dios ket nangatangato ngem amin a kita ti loyalty a mabalin manipularen ti tao. Masapul ngarud nga umasideg dagiti namati iti Dios nga awanan panggep a mangpasukib iti Dios para kadagiti pabor, ngem umasidegtay kenkuana nga awan condition ken iti amin a kinapanglaw ken kaawan gawgaway.

Saanna met a kayat a sawen a saantayo nga agdawat wenno agkararag iti Dios kadagiti tiempo a kasapulantayo ti tulongna. Kasupadi dayta ti kararag nga insuro ni Jesus kadagiti adalanna. Iduronatayo a mangipan iti Dios dagiti pakaseknantayo iti biag: taraon a mangsustento iti biag, pannakailisi iti dakes ken pannakailisi ti dakes ken sulisog. Ngem insuro ni Jesus kadayo a saan a maibasar dagiti kararagtayo iti no ania/sinotayo, ken no ania dagiti adda kadayo tapno may-ayotayo ti Dios nga ad-adda a maikaritayo ngem dagiti dadduma/padatayo a tattao. No dagidiay ti pagtalkingantayo saan a pudno nga ayat para iti Dios. Saan met ketdi a dinatay denggen ti Dios gapu ta saan a nadalus ti panggeptayo. Ngem ditay mabalin a pagtalinaeden ti pudno (genuine) a relasiontayo iti Dios gapu ta ti kinapudnotayo ket naibangon iti naruka a daga nga aglukay/agibbat inton umay ti bagio wenno gingined ti biag. Ti banagna, yadayotayo ti biagtayo iti Dios saan ket a ti Dios ti umadayo kadayo. Saan a kas kadayo ti Dios a masaktan no agkurang ti rukod ti kinapudnotayo kenkuana. Ti panagtalek iti kaasi ken mammakawan nga ayat ti Dios, ikaritayo ti loyalty-tayo ken Apotayo a Jesu-Cristo a di mabalin a lapdan ti buteng ken sibabasol a rikna ken panunot.

I. Objectives: Kalpasan ti panggadad, dagiti agtutubo ket manamnama a:

1. Mailadawan ken maicomparada ni Ruth ken iti soldado ti Roma.
2. Mailadawanda ti ayat ken kinapudno ti maysa a pasurot.
3. Maidemonstrarda ti kinapudno ti maysa nga tao ti Dios babaen kadagiti naisangsangayan a pamay-an ti Apo.

II. Concept: Ti ayat ti Dios ket isu ti basarantayo ti saan a magungon nga panagpanagtalektayomitit Dios.

Dagiti kasapulan:

- Biblia (NRSV),
- 4 Pics 1 Word print outs
- Videos and audio-visual equipment
- Manila paper and markers

III. Learning Experiences

A. Opening Worship

1. Oras ti panangpasangbay.

2. Kantaen: “I Love You, Lord”

I love you, Lord And I lift my voice
 To worship You Oh, my soul, rejoice!
 Take joy my King In what You hear
 Let it be a sweet, sweet sound In Your ear
 I love you, Lord (I love you, Lord)

And I lift my voice (And I lift my voice)
To worship You (To worship You)
Oh, my soul, rejoice! (Oh, my soul)
Take joy my King (Take joy my King)
In what You hear (In what You hear)
Let it be a sweet, sweet sound (Let it be a sweet sound) In Your ear
I love you, Lord And I lift my voice
To worship You Oh, my soul, rejoice!
Take joy my King In what You hear
Let it be a sweet, sweet sound In Your ear
I love you, Lord (I love you, Lord)
I love you, Lord (I love you, Lord) (And I lift my voice)
I love you, Lord (Take joy my King) (Take joy my King)
I love you, Lord (I love you, Lord) I love you, Lord
(Let it be a sweet, sweet sound)

“I Would Be True”

I would be true, for there are those who trust me;
I would be pure, for there are those who care;
I would be strong, for there is much to suffer;
I would be brave, for there is much to dare.
I would be brave, for there is much to dare.

I would be friend of all—the foe, the friendless;
I would be giving, and forget the gift;
I would be humble, for I know my weakness;
I would look up, and laugh, and love, and lift.
I would look up, and laugh, and love, and lift.

Who is so low that I am not his brother?
Who is so high that I’ve no path to her?
Who is so poor I may not feel her hunger?
Who is so rich I may not pity him?
Who is so rich I may not pity him?

May none, then, call on me for understanding,
May none, then, turn to me for help in pain,
And drain alone his bitter cup of sorrow,
Or find she knocks upon my heart in vain.
Or find she knocks upon my heart in vain.

I would be faithful through each passing moment;
I would be constantly in touch with God;
I would be strong to follow where God leads me;
I would have faith to keep the path Christ trod.
I would have faith to keep the path Christ trod.

3. Dutokan ti maysa kadagiti agadal a mangidalan ti kararag.

B. Getting Ready

Ay-ayamen ti 4 Pics 1 Word ket usaren dagiti ladawan.

Answers:

1. Ruth
2. Roman soldier/centurion
3. Love
4. Loyalty
5. Faithfulness

C. Learning Time

Ipabasa nga siuulimek kadagiti agadal dagiti sitas Ruth 1:16 ken Luke 7:1-10. Guduaen ti klase ti dua a grupo. Ikkan ti manila paper ken marker ti tunggal grupo. Ipalista ti maysa a grupo dagiti kababalin ni Ruth a kayatda a tuladen. Ket iti maysa a grupo isuratna met dagiti kababalin ti Roman soldier a kayatna a tuladen. Maysa ti mangibasa manipud tunggal grupo dagiti insuratda iti sanguanan ti klase.

D. Deepening Activity/ Sharing Time Ask:

What do these characteristics tell us about love and loyalty?

E. Discovering the Biblical Truth

1. Ilawlawag:

Ti texto iti libro Ruth ket ibagbagan kadatayo ti kinapudno ni Ruth kadagiti insawangna iti katuganganna a ni Naomi uray ipilit ni Naomi nga agsublin ti Moab a nagappuanna. Maysa nakaskasdaawa banag asipud ta maysa a babae a saan nga Judeo ngem maysa Moabita ti nangipakita ti ayat ti Dios. Iti naan- anay a kinapudnona ti pamilya ti maysa nga Isaraelita ket namagbalin kenkuana kas pudpudno nga anak ti Israel ken kapuonan ni David.

2. Ilawlawag: Ti texto iti libro ni Lucas ket istoryaenna kadatayo ti pammati ti maysa a soldado ti Roma nga immimbag ti katulngna manipud iti sakit. Daytoy a pammati ket ipakitana ti saan a magungon a talek ken pammati iti kabaelan ni Jesus a mangagas.

3. Ilawlawag: Ti Dios ket saanna a tarigagayan ti pwersaan nga ayat wenna isusurot agsipud ta ti klase ti ayat wenna isusurot nga tarigagayna ket kas iti nadarisay a sagut nga awan mulitna nga kinamanaginbubukodan. Idi insawang ni Ruth ti isusurotna ken Naomi saanna nga ammo no ania ti mabalin a pagtungpalanna. Daydiay soldado ti roma ket nagtalged la unay a maagasan ti katulongna babaen ti kabaelan ni Jesus a mangagas uray sakbay a napasamak.

F. Applying the Biblical Truth

1. Isingasing: Iti sumagmamano a kanito panunutenyo man dagiti wagas a mabalinyo nga armiden tapno maipakitayo ti ayatyo ti Dios. Mabalin nga dawatenna it kadakayo ti banag nga saanyo pay nga naaramid idi kas koma iti inaramid ni Ruth iti isusurotna krn Naomi. Mabalin nga adda dagiti maspul nga aramidenyo a kasla imposible kas iti inaramid ti soldado ti Roma tapno laeng maagasan ti katulongna.

2. Salusoden: Kasano nga ipakitayo ti ayatyo ti Dios kadagitoy a paspasamak?

G. Closing Worship

Patakderen dagiti nagadal a mangporma ti circle, ket iti sumagmamano a kanito idatagda dagiti kasasaadda a sikakarag. Kantaen diay kanta nga "I Would Be True" ket tunggal nagadal ikaraganna diay kaduana nga adda ti makannawana tapno maipakita wenna maaramidda daydiay ayat nga tinarigagayan ni Jesus iti biagda. Maserran ti panagadal babaen ti kararag nga idalan ti nangisuro.

March 26, 2017

Maikapat a Dominggo ti Kuaresma:

"Panangipasdek iti Talna"

Daan a Tulag: Jeremias 1:9-10**Baro a Tulag : Mateo 10:34**

Pakabuklan a Konsepto: Panangipasdek iti talna kas mision ti Mangisalakan, ket Imandarna ti panakaiwalin dagiti lapped ti talna-dagiti saan nga umisu a panakabingay ti rekurso, manangabusu a relasion ken kaawan hustisia.

PANNAKAILAWLAWAG TI TEKSTO:

Ti libro ni Jeremias lallaonenna dagiti pakasaritaan ti ministeriona kas propeta, mangrugi iti panakaipakaammo ti panakaayabna kas kameng ti kaputotan ni Hilkiyas a padi iti ili ti Anatot. Gapuna a mabalina ni Jeremias ket nagtaud iti kaputoan ni Padi Abiatar a nagserbi idi panawen ni Solomon. Binilin ti Dios ni Jeremias a saan a mangasawa ken mangipasdek iti pamiliana gapu iti umay a pannakadadael ti Juda a mangikisap kadagiti sumaruno a kaputotan.

Ilawlawag ti Dios iti Jeremias 1:9-10 ti panggep ti pannakaayab ken no kasano nga akmen ni Jeremias ti kinapropetana. Mabasa ditoy dagiti agkakaasmang a balikas (verb) a mangip kadagiti negatibo a banag mainaig iti pannakaayabna. Igunamgunamna a ni Jeremias ket naayaban kas propeta ti panakadadael, (prophet of doom) nupay kadagiti maudi a sao ket positibo met a banag a mangipakita nga isuna met ket propeta ti “panakaisubli: (prophet of restoration) nupay saan nga isu ti kangrunaan (secondary) Ti umuna a sao “agparut” ket kasungani ti sao nga “agmula” ken dagiti sao nga “agrakrak”, “agdadael”, ken “agparmek” ket kasungani ti sao nga “agbangon” (build). Nupay ti akem ni Jeremias ket mangrakrak ken mangpukaw iti daan nga istruktura ken sistema a ramut ti panakagungundaway ken kaawan hustisia iti kagimongan, ngem tapno agbalin a naan-anay daytoy, napateg met unay nga akmenna ti panangipasdek iti baro a kagimongan maipundar iti tulag ti Dios kadagiti tattaona. Daytoy dagiti tagipatgen (values) ti kinaan-anay (shalom) kas iti talna, hustisia, ayat iti nagbaetan dagiti tattao a ti panakipagbiagda (solidarity) iti kabassitan a kakabsatda ket isut’ nangnangruna a ramen ti maipasdek a baro a kagimongan. Ditoy a dagiti propeta ken amin a naisangol iti isu met laeng a panagserbi ket masapul a makipasetda iti panakaipasdek ti baro a kasasaad tapno saan a makasubli ti daan a kasasaad, tapno ti kayattayo nga arakupen a kinaan-anay (shalom) ket isu ti kangrunaan nga itag-ay, pagbiagan ken salakniban ti amin a tao.

Kangrunaan met a panggep ni Mateo a paneknekan kadagiti Judio a ni Cristo ti Mesias. Inaramidna daytoy babaen ti panangipakitana no kasano nga intungpal ni Apo Jesus ti kunkuna ti Daan a Tulag. Nupay amin dagiti nagsurat iti ebanghelio ket adda dagiti insuratda manipud iti Daan a Tulag, adda dagiti siyam (nine) a paset ti ebanghelio a ti laeng Mateo ti pakasarakanna. (1:22-23; 2:15; 2:17-18; 2:23; 4:14-16; 8:17; 12:17-21; 13:35; 27:9-10) tapno ipakaammona ti kangrunaan a temana: ken Jesus ti pakatungpalan ti padto ti Daan a Tulag maipanggep iti Mesias. Tapno mapasingkedanna ti panggepna, In-gunamgunamna pay a nagtaud ni Cristo iti kaputotan ni David.

Ti Mateo 10:34 ket kasla kasungani ti padto ni Propeta Isaias maipanggep iti “Prinsipe ti Talna” nga umay mangted ti talna iti lubong. Pudno nga immay ni Cristo a mangted talna- talna iti nagbaetan dagiti mamati ken iti Dios, ken talna iti nagbaetan dagiti tattao. Ngem saan a maliklikan a ti banag ti yuumay ni Cristo ket panagbinnusor- (conflict) panagbinnusor iti nagbaetan ni Cristo ken ti anticristo, iti lawag ken kinasipnget, dagiti annak ni Cristo ken annak ti diablo. Iramanna pay ti panagbinnusor iti nagbaetan ti pamilia, mangipakita a saan a nalaka ti panagtulnog iti bilin ti Dios. Mabalina pay nga isut’ gapu ti pagsisinaan ti pamilia ken dagiti agbibiang iti kagimongan.

Babaen kadagitoy teksto a naaramat, maawatantayo a ti panakagun-od ti talna ken kinaan-anay (shalom) ket bunga ti panangparmektayo kaawan talna ken kinagusoguso iti Pagarian ti Dios.

Ket no saantay nga agtignay, saan a magun-od daytoy. Naayaban ni Jeremias a mangibaga iti mensahe ti pannakadadael tapno mapalagipan dagiti tattao a simiasida iti pagayatan ti Dios. Ngem impakaammona met ti pagrebbengan para iti panakatarimaan ti nadadael a kasasaad. Ti panagkaykaysa iti daytoy a panggep iti mandar ti pammati ket isut' pangrugian ti kinaan-anay (shalom). Ti napudno a panagtulnog iti daytoy a nakaisangolan ket isut manglukat iti ruangan ti napnuan kaipapanan a panagbalbaliw iti biag dagiti tattao, iti kagimongan ken iti lubong.

TARABAY KADAGITI MANGARAMAT

Ti panangipasdek iti talna ket kaasping ti panangipasdek iti baro a balay iti nakaisaadan ti daan a balay. Inkeddeng a pabaroen ti agtagikua saan laeng a gapu ta daanen, ngem saan payen a natalged para kadagiti ubbing ken nataengan. Agtultuloy ti kinadakes a mapaspasamak iti nasion gapu ta naisaad daytoy iti saan nga umisu a relasion iti kagimongan a mangipalpalubos kadagiti sumagmamano a mangtagikua iti aglaplapiusan a kinabaknang idinto a ti kaaduan ket agrigrigat; patay ti kaibatugan dagiti manglapped kadagitoy dakes a panggep; madadael pay ti aglawlaw ken masalungasing ti karbengan ti adu a tao ngem awan pannakadusa ti akin-aramid. Ti pudno ken naynay (Sustainable) a talna ket saan a mabalina maipasdek iti rabaw ti kaawan hustisia. Dagitoy a nakaisaadan ti kinadakes iti kagimongan ket masapul a marebba ken madalusan tapno nasayaat a pagramutan ti bukel ti talna tapno agbiag ken agbunga.

Dagitoy saan a nasayaat a relasion iti kagimongan ket saan nga impasdek ti Dios, saan a paset ti biag ti tao a pinarsuana. Nagrusingda gapu iti aramid ti diablo, ket panangtaripato dagiti managdakdakes a di mangipateg iti Dios. Ngem ti sangit ni Jeremias a kunana; "Apay nga agballigi dagiti managdakdakes?" ket saan a nalaka a sungbatan maibasar iti puso dagiti managdakdakes, ngem ketdi, kasapulan ti naannad a panangadal ken panangamiris (Scientific analysis) tapno maamuan dagiti bileg iti sosiudad (social dynamics) ken naipasdek a pamayan (institutional mechanism) iti likudan ti agdadata a kapadasan ti panagsagaba.

Ania dagiti kangrunaan a namagsilpo iti kadena ti kaawan hustisia a mangbalbalud kadagiti tattao? Umuna, ti panangtagikua dagiti sumagmamano a tattao kadagiti kinabaknang ti Dios a para koma iti amin. Maikadua, ti panangtagikua dagiti isu met laeng a tattao iti bileg ken turay. Maikatlo, tipanangaramatda iti bileg a mamagulimek kadagiti mangitakder iti karbenganda. Ken maikapad, Ti kultura ken saan nga umisu a sursuro ti relihion a mangparnuay iti ubbaw a kapanunutan.

Ti panakapugsat ti kadena ti kaawan hustisia ket mangrugi iti maikapad kadagitoy nadakamat. Daytoy ti kakapuyan ngem kangrunaan a silpo iti kadena ti kaawan hustisia. Ti pannakatagibassit ti tao ket kasla umisu a banag (kasla maawat a nainkalinteg, moral, kasapulan, gagangay) babaen ti agtultuloy ken nasaknap a panangallilaw, babaen ti di umisu a wagas ti edukasion. Ti nadamsak a panagturay ket maikaniwas iti konsinsia ti tao, ngem no maiparang kas gagangay a pasamak, wenna pagimbagan wenna saan a maliklikan, ti banagna kadagiti biktima ket awaten ken pagbiaganda. Ti sao ken aramid ni Cristo ket ipakita ken ilawlawagna a daytoy ket maysa a panangituray ti diablo iti panunot ken kararua ti tao, ngem awan ti pudpudno a pannakabalina ti diablo kadakuada, ta ti panagturay ti wayawaya ken hustisia ti Dios ket asidegen. Ti kinapudno ket maysa nga igam a mangpamek iti kaawan hustisia, dagiti panakagungundaway ket asideg ti panakarebbana kas iti bakud ti Jeriko iti sanguanan dagiti nalawagan a tattao a napinget a manggun-od iti wayawaya ken kalinteganda a mangnanam iti kinabaknang ti nakaparsuaan ken nagbannuganda. Ti hustisia ket pagilasinan ti naimbag ken manangilala a pagturayan ti tao, maysa a kasapulan a ramen ti panakaipasdek ti turay ti Dios ditoy lubong, ngem dagitoy dua ket saan nga agpada. No ti hustisia ket agayus kas danum ken ti kinalinteg ket kasla ubbog a di maatianan, mayarig ti talna iti angin nga angsen dagiti tattao.

I. Objectives: Kalpasan ti panagadal, dagiti agtutubo ket manamnama a:

1. Maawatanda ti dangadang ti mamagkappia.
2. Mailadawanda ti managabusu a relasyon ken saan nga umisu nga aramid nga manglapped ti kappia.
3. Mailista ken mawatanda no kasano nga ikkaten dagiti managabusu a relasyon ken pannakairurumen.
4. I-commitda dagiti bibiagda a makipaset iti pannakaipasdek ti kappia iti uneg ti iglesia ken ti comunidad.

II. Concept: Ti pannakaipasdek ti kappia ket isu ti wagas tapno maikkat ti managabusu a relasyon ken pannakairurumen.

Dagiti kasapulan:

- Biblia(NRSV)
- Newspaper headlines
- Videos and audio-visual equipment
- Manila paper
- Markers

III. Learning Experiences

A. Opening Worship

1. Mangayab ti maysa kadagiti agadal a mangidalan ti kararag.

2. **Kantaen: "Here I am, Lord"**

I, the Lord of sea and sky, I have heard my people cry.

All who dwell in dark and sin, my hand will save.

I who made the stars of night, I will make their darkness bright.

Who will bear my light to them? Whom shall I send?

Here I am Lord, Is it I Lord? I have heard you calling in the night.

I will go Lord, if you lead me. I will hold your people in my heart.

I, the Lord of wind and flame, I will tend the poor and lame.

I will set a feast for them, my hand will save

Finest bread I will provide, till their hearts be satisfied.

I will give my life to them, whom shall I send?

Here I am Lord, Is it I Lord? I have heard you calling in the night.

I will go Lord, if you lead me. I will hold your people in my heart.

B. Getting Ready

1. Kangrunaan a maisagana sakbay ti klase:

- Mangisagana mini-gallery a pangipegketan dagiti nai-print a headline news a maikabli iti uneg ti pagadalan.

2. kabayatan ti panagadal:

- Ipakita kadagiti agadal dagiti ladawan a naipegket iti mini gallery iti uneg ti pagadalan kalpasanna ida agsisinnango tapno maporma ti circle

3. **Saludsod:**

- Ania ti banag a pakaladingitam wenno pakaungetam a makitam kadagiti ladawan?
- Ania ti ibagbaga kenka ti ladawan maipanggep ti kinatao?

4. **Say:** Ita intay pagsasaritaan no kasano a dagiti pasurot ni Jesus ket ikkatenda dagiti lapped ti kappia ken kasanoda nga ipasdek ti kappia.

C. Learning Time

Guduaen ti klase iti dua a grupo ket ikkan tunggal grupo ti poster-size a manila paper a nakaisuratna ti acrostic ti PEACE. Tunggal grupo isuratna dagiti kababalin ti maysa a propeta a ti pagrugianna ket dagiti met lang letra nga agtaud iti PEACE. Ikkan ti naan-anay nga tiempo dagiti agadal a mangapanunot ti isuratda.

D. Deepening Activity/ Sharing Time

Ilawlawag: Ni Jeremias ket inayaban ti Dios a propeta kadagiti nasnasion ken pagpagarian. Ti pannakaayab a mangaramid dagiti banbanag kas kadagitoy; “**agparut** ken **agrakrak**, **agdadael** ken **agparmek**, **agbangon** ken **agmula**” ket saan a nalaka nga aramiden. Kas iglesia iti agdama, naayabantayo met a kas propeta kadagiti lugar a nakaipasdekan dagiti iglesia tayo.

Saludsuden:

- Ania ti banag a mangted ti regget ti agbalin a propeta?
- Ania a banag ti narigat iti trabaho ti maysa a propeta?
- Ania a wagas ti mapanunotmo a pangay-ayaban kenka ti Apo kas agbalin a propeta iti lugar nga addaan ka iti impluwensya, iti kadi skuelaan, iti comunidad wenno pamilya?

Ikkan dagiti agadal ti naan-anay tiempo dagiti dua agrupo a mangdiskuter kalpasanna maysa a representative ti tunggal grupo ibingayna ti nalpasda nga inaramid kadagiti kakaduada.

E. Discovering the Biblical Truth

Maysa kadagiti agadal ti mangabasa iti Jeremiah 1:9-10

Ilawlawag: Iti leksion nga indaltayo ita nga aldaw ket panggep kadagiti propeta. Itattay, kabayatan ti panaggiinadaltayo, naamuan a ti iglesia ket naayaban met tapno agbalin a propeta. Kadagitoy a panawen, kasapulan ti boses dagiti propeta agsipud ta daytoy lubong a pagbibigantayon ket napnuan kinaawan ti hustisiya ken adun dagiti tao a mangabusos.

Maysa kadagiti agadal iti mangibasa ti 10:34

Ilawlawag: Itattay, insuratyo dagiti resulta ti PEACE, agsipud ta agbibigantayo iti daytoy napnuan kinadakes a lubong adu dagiti makalapped ti pannakaipasdek ti kappia. Ni Jesus kas messias ti nagkuna; “Diyo ipagarup nga immayak mangyeg iti kappia ditoy lubong. Diak immay mangyeg iti kappia no di ket kampilan.” Kayatna kadi a sawen daytoy a pagayatan ni Jesus ti riribuk? Ania ti panagkunayo kadagitoy nga inbagana?

Palubusan dagiti agadal nga ibingayda dagiti adda iti panunotda.

Ilawlawag: Ti kappia ket umay ngem kasapulan ti supapakna. Ket tapno mananamtayo ti resulta ti kappia nga adda nga insuratyo masapul a maikkat dagiti lapped. Ket kasapulan nga usaren ti pwersa tapno laeng maikkat. Daytoy ti kayat asawen ni Jesus idi insawangna ti kampilan. Saan nga mangted ti riribuk no di ket ikkatenna dagiti lapped ti pannakaipasdek ti kappia.

Saludsuden: Ania dagiti banag nga maaramidam tapno maikkat dagiti managabusos a relasyon ken kinaawan ti hustisiya?

F. Applying the Biblical Truth

Ti mangisursuro ket insurona ti dangadang ti iglesia para iti kappia.

Ilawlawag: Dagiti iglesia ken or-organisasyon ket araramidenda ti kabaelanda tapno maikkat dagiti lapped ti pannakaipasdek ti kappia. Dagitoy a lapped ket isu ti saan a parehas nga pannakaiwaras dagiti kinabaknang, kinamanagabusos ken kinaawan ti hustisiya.

Salusuden:

- Adda kadi pakaipadaan dagitoy a paspasamak kadagiti pagadalan/communidad /ken ti trabaho?
- Ania ti aramidem tapno makatulongka ti pannakaipasdek ti kappia?

G. Closing Worship

Ilawlawag: Adu oportunitya tayo tapno agbalin tayo a maysa kadagiti mangipasasdek ti kappia. Iti lubong tayo ita nga agdama ket kasapulanna ti kappia nga agtaud ken Jesus ket datayo dagiti instrumentona. Sikakararag tayo koma a mangidiaya dagiti oportunidad para iti pannakaipasdek ti kappia kadagiti pagadalan/comunidad/pagtrabahoan.

Kas kararag ti commitment nga agbalin a kameng dagiti mangipasasdek ti kappia, kantaen daytoy a kanta.

“Let There Be Peace on Earth”

Let there be peace on earth and let it begin with me

Let there be peace on earth, the peace that was meant to be

With God as our Parent, children all are we

Let us walk with each other in perfect harmony.

Let there be peace on earth, let this be the moment now

With every step I take, let this be my solemn vow

To take each moment and live each moment in peace eternally Let there be peace on earth and let it begin with me. Amen.

April 2, 2017

**Maikalima a Dominggo ti kuaresma:
“Dagiti Pagilasinan iti Pudpudno a Mesias”**

Daan a Tulag: Isaias 42:1-7

Baro a Tulag: Mateo 11:2-6

Pakabuklan a Konsepto:

Ti pudpudno a Mesias ket mailasin babaen iti panangagas, panangwayawaya ken Panangisublina kadagiti napukaw.

Pannakailawlawag dagiti Teksto:

Ti libro ni Isaias ket mapattapatta a naisurat iti narungsot a panawen, ti panangpalawa ti Asiria iti masakupanna ken panagkapuy ti Israel. Ngem daytoy a libro ket impakitana ti pakabuklan a ladawan ti panangukom ken panangisalakan ti Dios. Ti talna ken kinatalged ket isut pagilasinan ti panawen ti mesias, a ti nalinteg nga agturay ket sumangbay manipud iti kaputotan ni David. Dagiti tattao ket saandan a maidadan babaen ti dakes nga agturay ket ti Jerusalem ket maiparangarang manen kas pudno a nasantuan a ciudad. Ti Dios awaganna ti Ari a Mesias iti “ti babaonek” iti kapitulo 42-53 naaramat met ti “ti babaonek” a balikas para iti Israel kas maysa a nasion. Babaen ti panagsagaba daytoy a babaonen, ti panakaisalakan ket magun-od. Inaramat ti Dios ni ari Siro kas instrumentona a nangwayawaya kadagiti Israelita idiy Babilonia, ngem ni Cristo ti nangwayawaya iti sangatawan manipud iti basol. Nagbalin a “Silaw kadagiti Hentil” (42:6), tapno dagiti nasion a sumangsango iti panakaukom ket masarakanda ti panakaisalakan. Dagitoy a Hentil ket nagbalinda a “babaonen ti Apo”.

Ti Isaias 42:1-7 ket iladawanna ti kababalin ti pinili ti Dios a mangisalakan kadagiti tattao. Daytoy a mangisalakan wenno babaonen ket maysa a matalek a mensahero wenno mangibiag iti nangibaon kenkuana. Ti naibaon a mangyeg iti urnos ditoy lubong ket saan nga agpukkaw, saanna nga ungapen ti ngiwatna, ngem iyegna ti talna; nakapuy man ngem isut' mangisubli iti narumek a panagbiag; maysa nga agserbi a kas baro a Moses a mangwayawaya kadagiti tattao ti Dios ken mangyeg iti urnos maibasar iti hustisia ken talna.

Panggep ti panakaisurat ti ebanghelio ni Mateo ti panangipakaammona kadagiti tattao iti panakaibanag dagiti padto babaen ken Cristo a pakatungpalan amin dagitoy. Iti panangbasatayo iti Mateo 11:2-6, maawatantayo a naan-anay a ni Cristo ti pakabuklan ti mangisalakan a kayat ti Dios maipaay kadagiti tattao. Nupay mabasatayo ditoy a saan a dirikta a sinungbatan ni Cristo ti saludsod dagiti adalanna, ngem ti panangibagana iti misionna ket nalawag a mangiladawan iti Mesias a tinagtagiuray dagiti tattao.

Kadatayo a Cristiano iti agdama, kas pasurot ni Cristo inawattayo met ti gundaway ken pagrebbengan nga agbalin a babaonen a makipagsagaba ken Cristo iti agdama a panawen ken kasasaad. Kas nadakamat, makarittayo nga agbalin a babaonen ti Dios nga agbiag iti pagayatanna. Ibiagtayo ngarud ti kababalin ni Cristo iti amin nga aramidtayo kas agtuloytayo nga agdaliasat iti biag.

TARABAY KADAGITI MANGARAMAT:

Dagiti tattao a makabael a mangimpluensia iti padada a tao babaen ti popularidad ken kabaelan nga agsarita (demagogues) ket iturongda laeng ti tao iti diriksion a pagangayanna ket agbanag iti panakadadael. Gundawayanda ti arungaing dagiti tattao nga agur-uray iti mesias iti tengnga ti panakairurumen. Dagiti Aleman (Germans) idi panawen ni Hitler, naalilawda gapu iti kari ti pannakaitag-ayda kas maysa a puli, ken mainayon pay ti sirmatada iti pannakaipasdek ti maysa nga emperio manipud iti intero a Europa ken agsaknap iti lubong. Ngem ti pannakapaayda a mangsakup iti Russia ken ti isasangbay ti puersa dagiti Amerikano iti tartaraudi ti maikadua a gubat sangalubongan ket isu ti nangkeltay iti nasao a sirmata.

Agkari dagiti ubbaw a mesias iti bileg a mangdominar, kas kuna ni Cristo kadagiti Hentil. Ngem ni Cristo kas pudpudno a mesias ket nakipagna kadagiti nanumo a tattao, insurona ida iti dalan a naDiosan, inagasanna dagiti sagsagabaenda, liniwliwa ken inallangonna ida manipud kadagiti pannakapaayda. Insublina ti dayaw ken dignidadda kas tattao. Daytoy ti sungbat ni Jesus kadagiti imbaon ni Juan Bautista a nagsaludsod iti kinasiasinona.

Ni Jesus ti modelo ti mesias kas pinili ti Dios. Nagballigi a nangipaay iti makapasalibukag a mensahe maipapan iti yaay ti Pagarian ti Dios ditoy lubong, ngem impakitana babaen ti biagna a mismo a ti Pagarian ti Dios ket saan a maipasdek kas iti pannakaipasdek ti turay ti tao babaen ti puersa ken naranggas a wagas, ngem ketdi, mangrugi kadagiti tattao a napanglaw iti ispiritu (poor in spirit), naemma, naasi, mamagkakappia, biktima ti kinaranggas, dagiti mawaw iti hustisia ken mairurumen gapu iti panangibiagda iti hustisia (Mateo 1:21), dagiti nagballigi nga immakkal iti pannakabalin ti basol, isuda dagiti tattao nga agindeg iti Pagturayan ti Dios.

Naipakaammo ni Jesus kas pudpudno a Mesias nga imbaon ti Dios a saksaksian ti iglesia babaen iti mensahe ken aramidna. Saan nga umanay ti pannakaipakaammo ti nagan ni Jesus tapno awaten dagiti tattao kas Dios ken Mangisalakanda, saan a makaanay ti panangipakaammo iti panakatay ken panagungarna ken ti kari ti panagungar babaen ti pammati kenkuana, ngem ketdi, gapu ta naimatangan dagiti tattao a nakakita dagiti bulsek, nataranonan dagiti mabisin, napagtalaw dagiti demonio ken nakarit dagiti dakes ken aginsingpet a pangulo ti relihion tapno awatenda ni

Jesus kas Mangisalakan. Patien dagiti tattao ti panagsaksi ti iglesia no mapadasanda iti biagda dagiti bunga ti panangsungbat ti Dios kadagiti kasapulanda.

I. Objectives: Kalpasan ti panagadal dagiti agtutubo ket manmnama a:

1. Maildawanda ti panangagas ti pudno a messias.
2. Maildawanda ti panangawayaya ti pudno a messias.
3. Maildawanda ti panagtarimaan ti pudno a messias.
4. Maamirisda a dagiti aramid ti pudno a messias ket agsubli a pagimbagan dagiti tao.
5. Maisuratda dagiti banbanag a mabalinda nga aramiden iti pannakipasetda iti trabaho ti pannakaagas, pannakawayawayaya ken panagtarimaan a ministerio iti iglesia.

II. Concept: Ti pudno a messias ket maamuan babaen ti panangagas, pannagwayawayaya ken panagtarimaan.

Dagiti kasapulan:

- The Holy Bible (NRSV),
- Pictures showing different humanitarian aid services (refer to the Applying the Biblical Truth Activity)
- Videos and audio-visual equipment
- Manila paper
- Markers

III. Learning Experiences

A. Opening Worship

Pagtugawen dagiti agadal ti porma a circle.

Salusuden: Ania dagiti banag nga inaramid ti Dios iti napalabas a makadomingo a pagyamananyo?

Ikkan ti tiempo dagiti agadal a mangpanunot ken mangibingay kadagiti inaramidan ti Dios kadakuada.

Kantaen: “Bless the Lord, My Soul”

Bless the Lord, my soul
And bless God’s holy name.
Bless the Lord my soul
Who leads me into life.

B. Getting Ready

Ilawlawag: Dagiti banbanag nga inaramid ti Dios iti bibiagyo imbingayyo itattay ket agturong amin kenkuana. Napasamak dagitoy agsipud ta isu ti pagayatan ti Dios.

Saludsuden: Ania dagiti banbanag a mabalin nga aramiden ti Dios?

- Ti dios mabalinanna ti mangparsua, mangpakawan, mangagas, mangbalbaliw etc.

Say: Ita, adalentayo man dagiti gapuanan ti pudno a messias.

C. Learning Time

Game: Bible Dig

Instructions:

- Pagkatluen ti klase iti tallo nga grupo ket ipalista kadakuada dagiti paspasamak manipud iti ebanghelio a nakailanadan dagiti:
  1. Pannakaagas – para iti group 1
  2. Panangwayawaya – para iti group 2
  3. Panangtarimaan – para iti group 3

Ikkan ti sangapulo a minutos tunggal grupo nga mangilista dagiti naipabatang kadakuada.

- Ipasurat kadagiti agadal dagiti reaction, epekto, wenno resulta dagiti dagiti gapuanan ni Jesus kadagiti adu a tao.

Say: Amin dagitoy a paspasamak ket nakasentro amin ken Jesus kas messias. Ti pudno a messias ket mangagas, mangwaya, ken mangtarimaan. Dagiti gapuananna ket nagresulta iti pagimbagann ken nagbaliwan ti biag dagiti adu a tao.

D. Deepening Activity/ Sharing Time

Ipabuya agadal ti maysa kadagiti video ni Mother Teresa iti YouTube.

(YouTube Source Link: <https://www.youtube.com/watch?v=mzH13X88kbM>)

Pagpipinnarisen dagiti agadal ti sagdudua tapno agbinningay kadagiti kapadasanda no ania ti inaramid ni Jesus iti panagsaksida.

Saludsuden: Ania ti makunayo, apay a nabileg ti panangiproklama ti Mother Teresa ti ebanghelio?

Ilawlawag: Importante la unay nga ibingay tayo ti ebanghelio kadagiti tao a saan a makaammo ken Jesus. Kasta met iti panangiproklamar ti ebanghelio ket mapakuyugan ti aramid tapno ipakitana a ti Dios ket Dios a maseknan iti amin nga aspeto ti biag ken kasapulan dagiti tao.

E. Discovering the Biblical Truth

Ipabasa kadagiti agadal ti Isaiah 42:1-7 ken Matthew 11:2-6. Usaren ti T-chart, ket ikabil ti teksto ti Isaiah iti kannigid ket iti kannawan ti teksto ti Mateo. Ipabirok dagiti nagpadaan ken nagsupadian no kasano a ni Propeta Isaias ket inladawanna ti messias ken no kasano nga inladawan ni Jesus ti gapuananna kadagiti pasurot ni Juan a mammuniag.

Ilawlawag: Para kadatayo a kristiano, ni Jesus ket isu ti pannakatungpal ti padto ni Isaias. Ni Jesus isu ti messias. Imbaon ti Dios a nakipagyan kadatayo ken nagaramid kadagiti nakaskasdaaw a banag. Ammotayo nga ay-ayatennatayo ti Dios gapu ken Jesus. Gapu kadagiti insursuro ni Jesus kadagiti tao, dagiti tao nabalinda met nga nagaramid ti nasayaat ti padada a tao. Kas iti inaramid ni Jesus, aramidentayo ngarud iti kas ti inaramida tapno maammuan dagiti tao nga ay-ayaten ida ti Dios.

F. Applying the Biblical Truth

Ipakita kadagiti agadal dagiti ladawan a sumaganad:

1. Feeding program for street children
2. Food and clothes distribution for typhoon victims
3. Medical and dental mission
4. Legal assistance for indigents
5. Marriage and family counselling

Saludsuden:

- Ania ngata ti mapasamak no ikasabatayo ti maipanggep ken Jesus ngem saan a mapakuyugan ti aramid?
- Ania ngata ti mapasamak no aramiden ti iglesia ti nasayaat ngem saanna met nga ikasaba ti ebanghelio?

Ilawlawag: Adu ita dagiti agencia a tumutulong nga mangisabet kadagiti kaspulan dagiti tao. Ania ti nagdumaanda ti iglesia? Ti iglesia kas gunglo dagiti namati ket naun-uneg ti motibona laksid ti panangsabet ti kasapulan. Ti iglesia ket isabetna ti kasapulan kas iti panagayus ti ayat ni Kristo. Ti ayat ni Kristo ket isu ti mangiduron kadatayo tapno agbalin nga instrumento ti panagagas, wayaway ken tapno mausar a mangtarimaan iti daytoy a nakullaapan a lubong.

Saludsuden: Ania ti ministerio ti iglesia ti ammoyo a mangsabet kadagiti kasapulan dagiti tao? Ania ti ayan ti interest mo?

G. Closing Worship

Kantaen: *“Called as Partners in Christ’s Service”* (Hymnal of a Faith Journey)

Ikararag ti nangisuro dagiti nagadal a dumakkelda koma ti tarigagay a makipagpaset ti ministerio ti iglesia babaen ti panagbalin nga instrumento ti pannakaagas, panangwayawaywaya ken pannakapabaro.

April 9, 2017: Maikanem a Domingo ti Kuaresma/ Domingo dagiti Palma

“Ni Jesus Sarangtenna dagiti panakabalin”

TEKSTO: Daan A Tulag: Zacarias 9:9-10
Baro A Tulag: Juan 12:12-19

PAKABUKLAN A KONSEPTO:

Simrek ni Jesus idia Jerusalem tapno karitenna dagiti agraraira a bileg a mangpatpataud iti panagsagaba dagiti tattao.

PANNAKAILAWLAWAG DAGITI TEKSTO:

Ti panagserbi ni Zacarias kas maysa a propeta ket napasamak kalpasan ti panakaitalaw dagiti Israelita manipud iti nasionda, kuna dagiti managsukimat iti panakaammo, nagserbi ni Zacarias iti panawen ti lladladawan ti tekstotayo iti Daan a Tulag a panawen ti panakawayawaya dagiti Israelita manipud Babilonia. Ti Theolohia ni Zacarias kas propeta ket isut kaipapanan ti naganna “Nalagip ti Apo”. Ti sao nga “Apo” ket isu ti personal a pakabigbigan ti Dios ken maysa a mataginayon a testimonio ti kinamatalek ti Dios kadagiti karina. Nalagip ti Dios ti kari ti panakitulagna ket nangrugi ti panangibanagna kas masarakan iti libro ni Zacarias. Inkari ti Dios ti panangisalakanna kadagiti tattaoa manipud panakaadipen idia Babilonia, pakairamanan ti naisubli a pagarian- komunidad ken templo a maaramat, panakaidalan ti natantan-ok a ladawan ti pannakaisubli (restoration) ken panakaisalakan babaen ti umay a Mesias. Daytoy a libro ket isurona pay ti naindaklan a panagturay ti Dios iti pakasaritaan, kadagiti tattao ken nasion; ti napalabas, agdama ken masakbayan.

Ti Zacarias 9:9-10 ket nalatak a paset ti Nasantuan a Surat a nadakdakamat iti panawen ni Jesus, kas iti naballigi nga iseserrekna idia Jerusalem kas ari a nakasakay iti asno saan ket nga iti karuahe. Daytoy ket langa ti napakumbaba a panangsaranget ni Jesus kadagiti agdama a bileg, naan-anay a kasungani ti namnamaen dagiti tattao ken saan a kas iti panakaipasdek ti emperio ni Alexander the great babaen ti nadara a wagas. Ti panagari ti Mesias ket naipasdek iti

sangalubongan a panagturay ti talna kas naan-anay a pakatungpalan ti tulag ti Dios ken Abraham, ngarud, amin nga annak ti Zion ken Jerusalem ket naayaban a mangipukkaw iti ragsakda ta ti pudpudno nga agturay nga agtulnog iti naDiosan a pangrukodan, moralidad ken umisu a panagbiag ket addan kadakuada.

Ti ebanghelio ni Juan ket naiduma kadagiti tallo nga ebanghelio, ti panangsaksina ken Jesus ket adda bukodna a wagas, iti panangiladawanna kadagiti bambanag a nupay nadakamat kadagiti tallo nga ebanghelio ngem saan a naan-anay a nagbalikas dagitoy. Kangrunaan iti daytoy a libro ket dagiti sinial ti pakabigbigan (signs of identity) ken dagiti mision ni Jesus a naipakaammo babaen ti atiddog ken nabaknang ti Theolohiana a diskurso. Nairugi ti libro ni Juan iti panangipakaammona a ni Jesus ket addan idi punganay kas managparsua (creative) a Sao ti Dios a naglasag kas tao ken nagbalin a silaw ti lubong. Kalpasanna, simmaruno ti panangibagana a ni Jesus ti anak ti Dios a naibaon manipud iti Ama a mangileppas iti aramidna ditoy lubong. Ti dayag ti Dios ket nalawag a makita kenkuana. Ti pasamak iti Juan 12:12 ket ti nakatungpalan ti padto ni Zacarias a ni Jesus ket nagturong idia Jerusalem tapno sarangtena dagiti agdama a bileg. Makita ditoy dagiti nainayon iti padto ni Zacarias kas iti panakaaramat dagiti bulong ti palma para iti parambak ti balligi, ti pukkaw dagiti tattao a nangpasangbay ken nangawag kenkuana kas “Ari ti Israel”. Daytoy ti nangpasged iti buteng kadagiti pariseo.

Dagitoy a paset ti Nasantuan a Surat ket ipasingkedna a no adda ni Cristo kadatayo, uray maipagarup a nanumotayo, ngem no agtalinaedtayo a napudno ken mayanatup iti naDiosan a pangrukodan ti moralidad ken umisu a kababalin, agingga a napakumbabatayo kas ken Jesus, agballigitayo a mangsaranget kadagiti bileg ti agdama a panawen. Agtalinaedtayo a napakumbaba iti panagserbi iti Dios a nangted kadatayo iti pigsa ken bileg a mangitungpal iti mision kabayatan ti panangobserbartayo iti panawen ti kuaresma.

TARABAY KADAGITI MANGARAMAT:

Ti iseserrek ni Jesus idia Jerusalem a pasdek ti bileg ti nasion ket isu ti mangan-anay iti panakaitungpal ti mision ni Cristo kas Mesias. Nabigbigna a ti panagsagaba dagiti tattao ket aramid dagiti agturay iti Jerusalem kas bunga ti panagdanggayda iti emperio ti Roma. Iti kamaudianan, ti dalanna kas Mesias ket naiturong idia Jerusalem tapno sarangten ken parmekenna dagiti nainlubongan a panakabalin ta daytoy ket kasapulan ken saan a maliklikan nga aramidenna.

Daytoy napateg a kanito iti biag ni Jesus ket ilawlawagna ti kinapudno mainaig iti kapanunotan a ti pakabuklan ti mision ni Jesus ket awan pakainaiganna iti agdama a pakaseknan, saan koma a kasapulan ti ipapanna idia Jerusalem gapu ta adun dagiti tattao a napasurotna manipud kadagiti pesante a taga Galilea. Dagiti agindeg iti Jerusalem ket saanda a nalaka a maawis a dumngeg iti maysa a propeta kas ken Jesus a saan a kas kadagiti rabi. Adda man dagiti nakanggeg kenkuana ket naawisda a namati, ngem kinaykayatda ti nagtalinaed a kas ken Nicodemus nga immasideg ken Jesus iti rabii wenno kas ken Jose a taga Arimatea a limered a timmultulong kenkuana.

Saan a mapabasol dagiti tattao iti panagsagabada. Saan a gapu ta masakitda, napanglawda, ken luganan ida dagiti demonio ket managbasolda ket maikarida unay a madusa ken agsagaba. Ngem ti kinapudno, nabaybay-anda, gun-gundawayan ida dagiti agturay idia Jerusalem ta ti napateg kadakuada ket ti napolitikaan a lugarda idia Roma pakairamanan dagiti mabingayda manipud kadagiti nadagsen a buwis nga impapilitda kadagiti tattao. Dinalusan ni Jesus ti templo nga adda bassit a risiris tapno maikkat dagiti instrumento ti pananggundaway, ammona ti mabalin nga aramiden kenkuana dagiti agturay, ngem kinaykayatna a sanguen dagiti mabalin a bunga ti

inaramidna ngem ti mapan aglemmeng idia Galilea a nasayaat a lugar para kenkuana (comfort zone)

Ti iseserrekna iti ruangan ti Jerusalem ket isut' kanito ti panagballigina, ti naan-anay a panakaidatonna iti mision uray aniat' mapasamak. Ti panagsarangetna iti nagkadua a bileg ti Jerusalem ken Roma ket isu ti kaudian ken kangrunaan a paset ti panakaayabna kas Mesias. Inarakupna ti di pagduaduaan a pakatayanna tapno ipablaakna ti panangukom ti Dios kadagiti moral ken ispiritual a sungsubatan dagiti agturay iti lubong iti panagsagaba dagiti tattao. Ti kaadda ti nalinteg ken inosente a tao a nailansa iti krus kas ken Jesus ket panangipakita dagiti agturay iti panagsalungasinda iti hustisia ti Dios, ngarud napukawda ti moral ken naispirituan a pagtaktakderanda. Maysa a palab-og ti diablo a nagbaligi. Mabalina nga agturay dagiti dakes a tattao babaen iti naranggas a wagas, ngem saanda a mabalina nga allilawen ti Dios.

Iti agdama, ti agtultuloy a panagsaksi iti hustisia ti Dios, ti panakapapatay dagiti inosente ket impalgakna ti pudpudno a kababalin dagiti agturay. Ti kinadakesda, ti panagabusoda, ti kinamananggundaway ken kinamanangallilawda. Umadanin ti naikeddeng a panawen, panawen ti Dios a panangipatungpalna iti kaipapanan ti kanta a pagdayaw ni Maria.

Ti asina ket maipaay kadagiti agbuteng kenkuana manipud iti maysa a kaputotan agingga kadagiti sumarsaruno. Imparangna ti panakabalin ti takkiagna ket winarawarana dagiti natangsit ken ti dakes a panggepda. Inikkatna dagiti manakabalin nga ari iti tronoda ket intan-okna dagiti nanumo. Pinennekna dagiti mabisin kadagiti agkakaimbag ket pinagtalawna nga ima-ima dagiti babaknang. (Lucas 1:50-53)

I. Objectives: Kalpasan ti panagadal dagiti agtutubo ket manmnama a:

1. Mailawlawag ken mailadawanda ti panagtutuok dagiti dagiti tao ken dagiti nga agturturay.
2. Maawatanda a dagiti aramid dagiti adda iti turay ket isu ti pakaigapuan ti panagtutuok dagiti tao.
3. Maamirisa ti paset ti iglesia ti mangitag-ay kadagiti tao manipud ti panagtututok ket babaen ti panangipakita ni Jesus iti naballigi nga iseserrekna idia Galilea.
4. Makipagpaseda iti programa ti iglesia tapno maisaknap ti pagsiyaatan dagiti tao.

II. Concept: Simrek ni Jesus idia Galilea tapno karitenna dagiti adda iti turay nga mangparparigat ti adu a tao.

Dagiti kasapulan:

- Biblia (in different versions)
- Bulbulong ti palma
- Lyrics to "10,000 Reasons"
- Charades list
- Manila paper
- Markers

III. Learning Experiences

A. Opening Worship

1. Ikkan dagiti agadal ti sagmamaysa a bulong ti palma. Ikkan ida ti tiempo ng agpanunot ti rason no apay a maikari a dayawan ni Jesus. Kabayatan a makankanta ti kanta a "10,000 Reasons", dagiti agadal ipanda a sikakararag dagiti bulong ti palma nga iggemda iti altar.

2. **Kantaen:** "Ho-Ho-Ho-Hosanna"

Ho-ho-ho-hosanna, ha-ha-ha-hallelujah!
He, He, He, He saved me
I've got the joy of the Lord! (Repeat song)

B. Getting Ready

Ilawlawag: Itatta ket Palm Sunday, adalentayo man ti naballigi ga iseserrek ni Jesus idia y Jerusalem. Daytoy ket napasamak kalpasan iti panangpagungar nin Jesus kenni Lazarus. Dagiti tattao ket ipukpukawda ti "Hosanna!" banag a nagdanagan dagiti pariseo agsipud ti karit ni Jesus kadagiti adda ti turay. Dagiti pariseo ket comportableda ti sinasaur a wagasda ket awan ti mangdillaw kadakuada. Ngem ti kinasaurda isu ti namarigat kadagiti adu a tao. Ita, aya-ayamentayo ti maysa nga ay-ayam mangitonda kadagiti tao ti kinarigat.

C. Learning Time

Game: Charades

Guduaen ti dua a grupo ti klase ket pagpugtuen ti tunggal grupo kadagiti kita ti kinarigat sadanto idemonstrar.

1. Poverty
2. Demolition without relocation
3. Sickness
4. Unfair wages/salaries
5. Government corruption
6. Death
7. Overworked employees

D. Deepening Activity/ Sharing Time

Pagkatluen a grupo ti klase tapno tunggal maysa kadakuada ket ibingayna dagiti saan a napintas a kapadasanda ti panangtarato kadakuada dagiti adda iti turay. Kalpasan ti sangapulo ket lima a minutos, ti mangisursuro ket isuratna dagiti nadumaduma a pakarigatan dagiti tao.

Ilawlawag: No dadduma saan a napintas ti riknatayo no saan a masurot jay kayattayo, ngem no man pay umiso daytoy a rasontayo kasapulana a maammuantayo nga adda dagiti tao a makapadpdas ti nakarkaro pay agsipud ti aramid dagiti naturay a tattao a pakuigapuan ti panagsagabada.

E. Discovering the Biblical Truth

Ipabasa kadagiti agadal ti Zechariah 9:9-10 ken John 12:12-19.

Saludsuden:

- Ania ti ammom nga napintas iti wagas ni Jesus a simrek idia y Jerusalem?

Ipabasa kadagiti agadal ti John 12:12-19. Ibaga kadagiti agadal nga agdengngegda ken ipapanda nga addada a naitipon kadagiti a sumursurot ken Jesus idi simrek idia y Jerusalem kalpasanna saludsuden dagitoy:

- No addaka idi dayta a tiempo, ania ti pangilugaram iti bagim ken ania koma ti aramidem?
- Asino ti ayan suportam?
- Ania ti reaction mo ken Jesus?

Maysa kadagiti agadal tit i mangbasa ti John 12:12-19 usaren ti sabali a versio ti biblia. Ibaga kadagiti agadal nga agdengngegda ken ipapanda nga addada a naitipon kadagiti a sumursurot ken Jesus idi simrek idia Jerusalem kalpasanna saludsuden dagitoy:

- Ania ti tabas ti rupa ni Jesus idi simrek idia Jerusalem?
- Napansinnaka ngata?
- Ania ngata ti reactionna ta addaka?
- Napansinna ngata dagiti pariseo?
- Kasano ti panangtratona kadagiti pariseo?

Ilawlawag: Ni Jesus ti kari nga ari ti Israel nga simrek idia Jerusalem iti napakumbaba a wagas. Daytoy a wagas ket isu ti rugi ti panagdaliasatna idia krus ket sidudutos nga intedna ti biagana tapno ipalgakna ti panangukomna ti moral ken naespirituan a pagkurangan dagiti adda iti turay.

F. Applying the Biblical Truth

Saludsuden:

- Ania ti klase ti rigat a mapansinyo nga paglaslasatan dagiti tao?

Ilista dagiti kapanunutan dagiti agadal iti blackboard.

Salusuden: Ania ti ar-aramiden ti iglesia tapno masolbar dagitoy a panagrigrigat dagiti tao?

Ilista dagiti kapanunutan dagiti agadal iti blackboard.

Ituyang ti mangisuro dagiti ministerio ti iglesia a tumultulong ti pagsiaatan dagiti tao.

Urnongen dagiti agadal ket alaen ministerio ti iglesia a nagmaymaysaanda nga aramiden kalpasanna idaulo ti mangisuro nga agplano tapno maipasetda iti ministerio ti iglesia.

Ilawlawag: Ti Dios binendisionannatayo ken inikkannatyo ti adu rason tapno agyaman. Inayabannatayo tapno intay dagitoy. Idatagtayo dagiti planotayo iti Dios ket mamati nga isuna ti mangted urnos tapno maaramid a kas iti pagayatanna babaen iti aktibo a pannakipagpasettayo ti ministerio ti iglesia.

G. Closing Worship

Ibunong dagiti kopia ti kanta a **“1,000 Reasons”** ket pagkantaen dagiti agadal. Idalan ti mangisuro ti kararag, ket idatagna dagiti plano nga inaramid dagiti nagadal.

10,000 Reasons By Matt Redman/Jesus Culture/Kim Walker-Smith

Bless the Lord, Oh my soul Oh my soul, worship his holy name

Sing like never before, Oh my soul I'll worship your holy name

The sun comes up, it's a new day dawning It's time to sing your song again Whatever may pass and whatever lies before me

Let me be singing when the evening comes

Bless the Lord, Oh my soul Oh my soul, worship his holy name

Sing like never before, Oh my soul I'll worship your holy name

You're rich in love and you're slow to anger

Your name is great and your heart is kind

For all your goodness, I will keep on singing

Ten thousand reasons for my heart to find

Bless the Lord, Oh my soul Oh my soul, worship his holy name

Sing like never before, Oh my soul I'll worship your holy name

Bless the lord, oh my soul Oh my soul, Worship his holy name

Sing like never before, oh my soul I'll worship your holy name
And on that day when my strength is failing
The end draws near and my time has come
Still my soul will sing your praise unending
Ten thousand years and then forevermore Forevermore
Bless the Lord, Oh my soul Oh my soul, worship his holy name
Sing like never before, Oh my soul I'll worship your holy name
Bless the lord, oh my soul Oh my soul, worship his holy name
Sing like never before, oh my soul I'll worship your holy name
Bless the lord, oh my soul Oh my soul, worship his holy name
Sing like never before, oh my soul I'll worship your holy name